

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedijca, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristoletna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 223.

V Ljubljani, v četrtek 1. oktobra 1885.

Letnik XIII.

Vabilo na naročbo.

„SLOVENEČ“,

edini slovenski dnevnik na katoliško-konservativni podlagi,

nastopil je s 1. oktobrom zadnje četrtletje XIII. leta svojega obstanka. Ob tej priliki vabimo najljubše vse prijatelje našega lista, da bi se kolikor toliko podvzeli z dopušiljativjo naročnine, katerim je taista že potekla, kakor tudi z razširjanjem našega lista, za kar se našim dosedanjim gg. naročnikom še prav posebno priporočamo.

„Slovenec“ veljá za Ljubljano pri opravištvu prejeman:

Za celo leto	13 gl. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računi 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejeman veljá:

Za celo leto predplačan 15 gl. — kr.
„ pol leta 8 „ — „
„ četrt leta 4 „ — „
„ jeden mesec 1 „ 40 „

Opravništvo „Slovenca“.

Državni zbor.

Z Dunaja, 30. sept.

Predsedništvo.

Vsi desnični klubi so sklenili za predsednika v petek zopet voliti dr. Smolko, za prvega namestnika pa českega poslanca grofa Riharda Clam-Martínica, ki ima moči in odločnosti dovolj, da bode nadomestoval, kar bi dr. Smolka v svoji dobrohotnosti opuščal. Drugi podpredsednik je bil dosedaj baron Güdel. Radi bi ga bili zopet videli na tem častnem mestu, pa voditelji desnice so sklenili to čast ponuditi levičarjem. Včeraj imeli so v ta namen z njimi razgovor; nasprotniki so povdarjali, da bi se prav za prav mesto prvega podpredsednika njim spodobilo, in da bodo sicer volili Smolko za predsednika, za prvega podpredsednika pa bodo postavili lastnega kandidata, in ako ta propade, bodo zanj glasovali pri izbiri družega predsednikovega namest-

nika. Kandidat levičarjev za to čast je dr. Chlumecky.

Razun treh predsednikov šteje predsedstvo še 12 zapisnikarjev in dva reditelja. Desnica je sklenila, da se 6 zapisnikarjev voli izmed večine, 5 izmed levičarjev, eden pa se pripušča manjšim desnici prijaznim strankam, ki so se osnovala, in na ktere se bodo ozirali tudi pri sestavi raznih odsekov. Izmed dveh rediteljev bode eden (Schindler) odločen od desnice, eden pa od leveice.

Odseki,

ki se bodo volili za razne predloge, imeli bodo po važnosti in obsegu predmetov po 36, ali 24 ali 18 udov. Doslej bili so tudi odseki po 15 udov, ki se bodo pa pomnožili na 18. Levičarjem se bode v odsekih 36 udov ponudilo 12, v odsekih 24 udov 8, in v odsekih 18 udov 5 mest. Druge bode večina ohranila za-se, ter prepuščala po eno mesto tudi manjšim strankam. Skušnja namreč je pokazala, da je bila v zadnjem zborovanju, ko so levičarji imeli po več udov v odsekih, večina dostikrat v nevarnosti s svojimi predlogi ostati v manjšini, ako je več odbornikov od sej izostalo. Zato se ji je zdelo potrebno število svojih udov v odsekih pomnožiti. Izmed odsekov, ki se imajo po opravištvu redi voliti precej po osnovi predsedništva, sta prva na dnevnem redu legitimacijski in peticijski odsek. Prvi ima nalogo pretresati volitve, zoper ktere so bili vloženi protesti. Klub Hohenwartov je v zadnji seji sklenil, da se v ta odsek kot njegovi zastopniki volijo: dr. Poklukar, dr. Klaič in pa Lupul, ker so došli protesti zoper volitve v Dalmaciji in Istri, Bukovini in eno na Kranjskem. V peticijskem odseku bodo Hohenwartov klub zastopali: Raič, Borčič in Weisssteiner.

V Hohenwartovem klubu sprožil je g. Vošnjak tudi željo, naj bi se kaj storilo za posestnike na Štajarskem in Kranjskem, katerim trtna uš prizadeva čedalje več škode. Sklenilo se je, da naj gospodje Vošnjak, Poklukar in Vitezič to zadevo natančneje preiskujejo, potem pa klubu poročajo, kako bi se moglo imenovanim posestnikom pomagati.

Adresa.

V prihodnji seji državnega zbora, to je v petek 2. oktobra, bode grof Hohenwart stavil nujni

predlog, da naj se na prestolni govor odgovori z adreso, ki naj se v prvem branju reši že v petek ter izroči posebnemu odseku 24 udov. Ta predlog so podpisali vsi poslanci desniških klubov. Adreso bo sestavil grof Hohenwart, ki bode tudi poročevalec v zbornici. Njegov klub ima jutri sejo, da nekoliko pretresa reči, ki bi se omenjale v adresi, in da poslanci posameznih dežel razodenejo želje, na ktere naj bi se posebno oziralo v tej novi državnozborni dóbi.

Znamenje našega časa.

Naš čas ima nekako posebno vnemo za stavljenje spominkov. Tudi se vselej ne drže pravila, da bi ta čast doletela le zaslužne može po smrti; nekterim se že v življenji stavlja spominki, da so pa med njimi ljudje, o katerih svet le malo vé, ni toliko na škodo, a pohujšljivo je, da se stavijo ljudem spominki, od katerih bi se imeli obračati z nejevoljo in s srdom.

Kakor pripovedujejo, bosta dobila spominek Ulrih Hutten in njega prijatelj France Sickingen v Ebernburg-u pri Kreuznach-u. „Kölner Ztg.“ najtopleje priporoča ta načrt, ker ta dva možaka proslavlja kot narodna viteza, ki sta se bojevala za svobodo, omiko in razsvitljenost. Odbor skrbi, da se izpelje ta misel, in da je mera polna, imenuje se to dolg, ki ga mora narod plačati svojim rojakom.

Prav za prav se nihče ne more temu čuditi. Kar je bilo nekdanj zgoraj, je sedaj zdolaj; druge pa povzdigujejo, ki so bili nekdanj zasramovani. Sv. Bonifacija nekteri protestantski bogovi smatrajo za hudodelca. Temu nasproti pa drugi povzdigujejo Judeža za „poštenjaka“ in vrlega rodoljuba, nekdo — Pietro Kossa — tudi poveličuje Julijana odpadnika in Nerona. Ta zastopnik revolucionarnega slovstva mlade Italije misli, da mora spoštovanje povrniti Julijanu odpadniku, ti lepi duši, temu modroslovcu. Carducci slavo poje satanu. Da je modernim učenjakom Rusó „verna duša“ in da je bil Voltér „poštenjak“, ki nikdar ni resnici v oči bil, temu se ni čuditi.

Tako so tedaj srečno rešili čast obema slavnoma vitezoma Hutten-u in Sickingen-u.

LISTEK.

Cesar Karol VI. in trgovina na Kranjskem.

(Spomenica na 200letni rojstni dan cesarja dne 1. okt. 1685.)

Dne 22. jan. 1712 je bila v Ljubljanski stolni cerkvi slovesna zahvalnica za izvolitev Karola VI.; ta vladar je že poprej, preden je prišel kot Karol III. na španski prestol slovel po ljubezni do pravice, toraj so ga vsa ljudstva, ki so bila kedaj pod njegovim žezlom prav posebno spoštovala in se v ljubezni do njega odlikovala.

L. 1728 je obiskal cesar Kranjsko, da sprejme dedno poklonstvo in Karol VI. je spoznal v svoji bistroumnosti razmere naše dežele. Že l. 1720 so začeli v naši domovini ceste delati, kakor je Karol VI. to sistematično osnoval v povzdigo prometa, l. 1732

začeli so Savo vravnati, kar je bistveno pripomoglo v povzdigo trgovini.

Karol VI. se je pred vsem prizadeval, da povzdigne trgovino na Kranjskem in pospešuje domačo obrt, ki je tačas bila živahna (in se dandanes razcvita po prizadevanji slavne vlade in izvrstnih rodoljubov) in ker je ljubil povsod jasne razmere, je poravnal stari prepir med stanovi kranjske dežele, ki so branile korist podložnih na deželi in med mestom Ljubljanskim, ki se je potegovalo za trgovinske pravice meščanov tako, da ste se pomirili obe stranki.

Pismo, ki obravnava to zadevo, je podpisal tedanji namestnik notranjih avstrijskih dežel (Štajarske, Koroške in Kranjske) grof Wildenstein v Gradeu dne 14. dec. 1737, varovalo je v enaki meri prebivalce na deželi, a tudi meščane po mestih in trgih na Kranjskem kar se tiče trgovine, prvi so lahko prodajali pridelke zemlje in izdelke svoje domače obrti, a meščana je varovala pred škodo pri kupčiji.

Iz tega vladnega ukaza Nj. Veličanstva se kaže

ljubezen do pravice in tudi skrb za vse dele cesarstva, a tudi se daje spoznati, kako se želi, da naj ne prestopa svojega delokroga ne kmet niti meščan brez posebne sile vtemeljene v razmerji.

Ne moremo lepše obhajati spomina na 200letnico tega velikega modrega vladarja, kakor da se ozremo na njegovo očetovsko skrb za našo domovino in pogledamo c. kr. patent, ki se tiče trgovine na Kranjskem, kajti izmed vseh spominkov, ki si jih je svitli cesar postavil že ob svojem življenji, je najzanimivejši njegova skrb za prosopeh trgovstva po vseh delih njegove širne države, spominjajmo se le na osnovo indijske in vzhodne trgovske zadruga (kompanije) na Dunajsko banko, na svobodno pristanišče v Trstu in Reki, na velike ceste, ki so se gradile preko Semeringa do Adrije, na cesto iz Reke v Karlovec in dr.

(Konec prih.)

France Sickingen je umrl po razposajenem življenju, zapuščen v skalnatem obloku njegovega razstreljenega grada. Bil je vitez ropar, ki je trgovce ropal, in sploh bil največji surovež, ki ni napadal tega, ktere ga ni mogel. Sickingen se je bojeval tudi za lutrovstvo, a njemu je bilo le za to, da je lože plenil. Najpametnejšega, kar je Sickingen storil v svojem življenju, je to, ko je videl namreč, da se mu bliža smrtna ura, je pozabil prijateljstva z lutroveci in se je skesano obtožil svojih grehov pred katoliškim mašnikom.

David Strauss je že l. 1871 postavil „velicega junaka Hutten-a“ za izgled „čvrsti Rimu sovražni mladini“ in je razglasil njegov duh za genija nemški mladini. Nekatere poteze tega moža, kakor ga je naslikal njegov hvalisavec Strauss, nam kažejo dovolj „tega vrlega boritelja zoper rimsko zatamnjenost.“ V očeh Straussovih ima Hutten zaslug dovolj, da ga je postavil na svečnik, kajti on (Hutten) sovražil je Rim, neprestano je vse preganjal, kar je bilo v zvezi s papeštvom in cerkvijo, svobodomislen in izomikan je bil tudi tako, da je bistvene nauke krščanstva zavrgel kakti basni za babele. Ulrih pl. Hutten oklenil se je mlajših humanitov, med katerim se je košatilo novo paganstvo. Kakoršna je bila vera, tako pa tudi življenje. Ljudje te prekucijske stranke so bili po veri pogani, njih malik je bila mesenost. Od dvajsetega leta je Hutten bolehal za neznano boleznijo. Senčnata stran njegove navdušene delavnosti, reče David Strauss, s katero je gorel za misli novega časa, je bila, da je eden prvih bolehal in poginil na posebni kugi modérne dóbe. Hutten je bil vitez ropar praktičen, pa je to tudi teoretično zagovarjal. Toliko je bil predrzen, da je cesarju Karolu V. naravnost pisal, da on dela na to, prekueniti obstoječi red. Znano je, kako so Hutten-ovi spisi delovali v kmetijski vojski. Hutten je bil drugi Katilina. Kar se pa tiče novetarije v verstvu, delal je Hutten na to, da naj se Luter in nasprotniki vgonobé drug drugzega, da zgine z obličja zemlje sovražni rod menihov in duhovnov. Pozneje pa, ko je spoznal, kako koristna mu je krivovera, nje verski znak je njemu paganu bil čisto unemaren za prekucijo, oklenil se je Wittenberskega reformatorja.

Ta moralno sprideni vitez prekucije je bil tudi, kakor znano l. 1870, priporočen starokatoliškim bratom kot izgled resnega postopanja, možatega borenja zoper gnjusbo papeštva. Protestantovski učitelj prava, Jareke, označuje tega liberalno-narodnega svetnika v svojih bukvah „Nauki in črtice k zgodovini reformacije“ tako-le: „Po najpodležji pohotnosti pravno spriden, po nesramni bolezni, na kateri je več let bolehal . . ., ostudno pokvarjen in telesno vničen, sedaj prosjak, sedaj po knježjih dvorih ali pri višji duhovščini zaplečnik, ali pri učenih uboževalcih staroveškega veka pomagač, prilizovaje se mecenom; a tiste, pri katerih ni dobil ničesa obisipal je z zabavljicami, se je strastno vtikal v vse učenostne boje, eni so ga častili, drugi hvalili in odlikovali, da, venčali kot pesnika, drugi zopet so ga sovražili in so se ga bali, vsi boljši pa zaničevali; po njegovem označenju potujoč pesnik, nekaj časa vojak brez slave in sreče, večkrat tepen, toda gotovo ne brez vzroka, tak je bil Ulrih Hutten. Njemu postaviti spominek, pravi se v lice biti javni npravnosti in rodoljubji. Postaviti njemu spominek bilo bi le kot svarilo nemškemu narodu.“

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 1. oktobra.

Notranje dežele.

Težak kamen odvalil se bode v teku bodočega leta marsikteremu *delavcu in družinskemu očetu* od srea, ko bode slišal, da je napravljena postava, ki mu zagotavlja ob času bolezni gotovo podporo in ravno tako tudi ob času nesreče. Tega smo dosedaj v Avstriji še britko pogrešali. Vsakdo nam bo rad pritrdil, da je zlasti po mestih velika večina takega prebivalstva, ki se živi od danes do jutri od dela svojih rok. Če tak človek, ki je navadno tudi še jako obilno deležen zakonskega blagoslova zbolí, strada vsa družina; kajti tega vendar ne bo nihče od delavca zahteval, ki ima na teden po 5 do 7 goldinarjev zaslužka in po 5 do 6 lačnih želodcev dan na dan za napasti, da bi imel še kak krajcar na strani. Cisto naravna posledica je toraj, da se vsem slabo godí, če oče zbolí, ker ni od nikoder kaj vzeti, kar bi se v usta djalo. Gospodar

delavec navadno le tako dolgo plačuje, dokler mu dela; s prenehanjem dela vstavi se mu tudi takoj zaslužek. Nova postava, ki se bo sedanjemu državnemu zboru predložila, skrbela bo za delavec tudi ob času njegove bolezni. Ona bo namreč določila, koliko zasluženih krajevarjev da bo moral delavec vsak teden vplačati v dotično blagajnico, ktera ga bo ob času bolezni ali ob času kake telesne nesreče z vso družino redila. Marsikdo bo morda godrnjal, ko se mu bo od zaslužka na teden po nekaj krajevarjev odtegnilo, kljub temu bo pa vrlo zadovoljen, ko bode videl svoje ljube lačne kljunčke preskrbljene, ker jim sam ne bo več vstani kruha služiti. Ta postava raztegnila bode pa svoj vpliv še dalje. Skrbela bode pri delavcih, ki delajo v tovarnah in drugih obrtniških zavodih, da bodo tudi na stara leta imeli kaj v usta djati, kedar jim moči že popolnoma opešajo, da ne bo treba živeti in odvisnim biti od milosti drugih ljudi. Sploh se bo letošnji državni zbor v tem smislu jako veliko pečal z zboljšanjem žalostnega položaja, v katerem je bil dosedaj četrti ali delavski stan. Bog mu da pri tem poslu več sreče, kakor jo je imel pri svojih naporih za izpeljavo člana XIX. temeljnih postav na korist Slovanom.

Ali bo *Avstrija mobilizirala*? To vprašanje je popolnoma odvisno od Balkana. Če se ondi vse mirno reši in Srbija, Črnagora, Grška in Bolgarija mirne ostanejo, ostali bodo tudi v Avstriji vojaški magacini zaprti. Kakor hitro se bo pa na Balkanu boj napravil med malimi državami, sklicala bo Avstrija takoj dva vojna kora pod orožje in to Zagrebški št. 13 in Temešvarski št. 7, ki sta najbližnja balkanskemu polotoku. Častnikom Temešvarskega vojnega kora, ki so nedavno za odpust prosili, se je prošnja odbila, češ, da vojni kor pričakuje vsak čas povelja pripraviti se za odhod.

Madjarska vlada v Zagrebu mora presneto slabo vest in pri vsem tem pa še silno kosmata ušesa imeti, da ji je možno tako postopati, kakor ona ravnokar postopa s Hrvati. Hrvatje mislijo namreč proslaviti to jesen petdesetletnico preropenja hrvaške literature in so jo mislili napraviti na vso moč slovesno, kakor se to taki petdesetletnici spodobí. V to svrhu hoteli so napraviti slavnostni sprej, ob katerem bi bili tudi hiše okrasili. Dalje hočejo izdati literaren spominek in pa nekaj kosti ilirskih pesnikov hočejo v domači zemlji pokopati. To so vendar same na sebi jako nedolžne reči in vendar madjarsko vlado grozno v oči bodejo. Prepovedala jim je vsako javno proslavo, posebno strogo pa slavnostni sprej in pa ozaljševanje hiš. Samo izdajo „spomenika“ jim je dovolila in pa prenos in pokop telesnih ostankov ilirskih pesnikov. Vse drugo je strogo prepovedano in bodo že madjarski pandurji skrbeli, da se ne bo izvršilo. Vse na to kaže, da je madjaronom v Zagrebu silno zrastel greben, odkar je presviti cesar v slavonskem Brodu po madjarskih zastavah vprašal.

Vnanje države.

Srbija potrebuje denarja za vojsko in je finančni minister Petrovič ravnokar na Dunaji pri „Länderbanki“, kjer misli 15 milijonov za mobilizacijo na posodo vzeti. V Belemgradu je vse za boj. Velikošolci prosili so kralja, da naj se jim dovoli skupna uvrstitev v armado. Kralj je dovolil, da se smejo uvrstiti vsi tisti dijaki, ki so sposobni, v peš-polk kraljeviča Aleksandra, ki je v prestolnici. Dijaki so to določbo z navdušenjem sprejeli. Vojni vikar blagoslovil je v Belemgradu v nedeljo vse tiste vojaške oddelke, ki so potem odšli na mejo proti Pirotu, Vranji in Nišu. Častniki zbrali so se vsi v stolni cerkvi, moštvo je bilo pa okoli nje nastavljeno. Blagoslov podelil se je vojakom v pričo kralja. Na Srbskem so sploh teh misli, da se bo treba boriti in da bode Srbija zasedla Staro Srbijo (Kosovo polje). Na to kažejo tudi vse priprave. Da Srbija s svojo mobilizacijo ne misli le strahiti, temveč v resnici nekaj izvanrednega začeti, spričuje tudi velikansko in jako mnogobrojno izredno povišanje med častniki, ki se je razglasilo 25. septembra. Radikalci so tudi že svoj namen pričeli. Raztrosili so laž, ki je tu pa tam mnogo skrbi napravila, da so namreč vsi batalijoni po radikalnih okrajih pokorščino odrekli in se bodo proti sedanji vladi obrnili. Da se take laži ne bodo raznašale, odločila je policija oestro kazni vsakemu, kdor bi jih okoli trosil ali pa tudi le poslušal.

Ruski vojni minister zdravil se je v Karlovih kopelih na Českem. Ni še dokončal svoje dóbe od zdravnik na določene, ko je dobil ukaz nemudoma domú priti. Odpotoval je preko Draždanov v Petrograd, če se ne bo med potoma kaj pri Bismarku oglasil. Kakor se čuje, Rusija misli takoj po puški seči, kakor hitro bi se Turčija branila zjedinenje Bolgarov pripoznati, ker jo bo narod k temu prisilil. Če bode toraj na boj prisiljena, se ga ne bo vdeležila zaradi svoje koristi, temveč zaradi varstva Bolgarov. Še ljubši nego vojska ji je pa mir in si bo vse prizadevala, da ga ohrani, dokler pri tem postopanju Slovanstvo na Balkanu ne bo škode trpelo. Da se je v Bolgariji to zgodilo, naj si evropska diplomacija za uho zapiše, kajti njej se je zahvaliti, da je sploh iztočna Rumelija kedaj luč sveta zagledala. Na Ruskem imajo tudi vrlo malo upanja, da bi diplomatje kaj prida opravili pri balkanskem vprašanju.

Socijalno vprašanje ni samo v Avstriji na površji današnjega časa, temveč se tudi na Nemškem vsa dnevna politika okoli tistega suče. Komaj se je španjska burja nekoliko polegla, so že zopet vse oči na socijalne razmere obrnjene in reči se mora, da nemški socijaldemokrati, ki so glavni podpihovalci tega ognja, izvrstno razumejo svoj posel, kar se jim mora tudi prav dati. Država, v kateri je delavni stan nezadovoljen, nima nikdar trdnih nog. Vsaka prilika ji je vgodna za prekue, kar smo posebno na Francoskem že večkrat doživeli. Na Nemškem je socijalno vprašanje že tako vkoreninjeno, da so se že celó ženske zanj zanimati jele. In kaj bi se ne, saj nje ravno tako žulijo slabe socijalne razmere, kakor pa moške. Šivankarice, ki plašče izdelujejo, združile so se v zadrugo in so nedavno imele svoj veliki shod. Sklenile so vstanoviti strokovnjaško zadrugo in pa tirjati največ deseturno delo na dan ob najmanjši plači po dve marki ali tudi 2½. Ob enem zahtevajo pa še pol-drugo uro oddihljeja opoldne. Dalje hočejo denar skupljovati v poseben zaklad, iz kterega se bode dajala podpora vsem tistim, ki bi v zavodih, kjer posebno slabo plačujejo, delo odpovedale. Vsega je razvidno, da bo na Nemškem kmalo bolje v tem oziru, kajti ako se je socijalno vprašanje že ženskega spola prijeló, mora pač globoko vkoreninjeno biti. To je spoznala tudi vlada ter se bo letošnji državni zbor osobito z vgodno rešitvijo tega vprašanja pečal. Sicer se je na Nemškem že zgodilo, o čemur se bodo pri nas še le letos posvetovali, namreč o vpepljavi zavarovalnine za delavce, toda dotične določbe so še preveč nedoločene in se jim gospodarji odtegujejo, kedar jim treba svoj delež za delavca v blagajnico vložiti.

Bismark je zopet eno naredil, ki bi mu je ves svet ne bil prisojal. Sv. očeta si je izvolil za moža, ki naj bo presojal *o lastniških pravicah Karolinskih otokov*. Da se je sv. oče za ta posel izvolil ni nič čudnega, kajti na podlagi svoje kraljeve oblasti je ravno tako sposoben, kakor pa vsak drug vladar na svetu, če ne še bolj zbog svoje vrhovne duhovne oblasti, ktera je s kraljevo združena in toraj le-ta še tem večje poročstvo na pravičnost daje. Čudno pa je to, da ga je ravno Bismark predlagal, o katerem je vendar vesoljnemu svetu znano, da mu je vsaka reč ljubša kakor pa ravno sv. oče, kteremu je do sedaj tudi kljuboval, kjer koli je le mogel. Vsak drug vladar bi se bil Bismarku tej časti odpovedal, ako bi mu bil Bismark skozi 13 let že toliko kljuboval, kakor je kljuboval sv. očetu; papež je pa sprejel ponudeno čast, in je s tem dokazal, da mu je vse na dobrem sporazumljeni ležeče. V Madridu so tudi popolnoma zadovoljni, da bode Leon XIII. posredovatelj med Nemčijo in Španijo glede Karolinskih otokov in se nadjajo, da se bo na ta način stvar prav vgodno stekla, tako, da bote Nemška in Angleška pripoznali vrhovno oblast španjsko čez iztočne Karolinske otoke proti temu, da se bo obema državama zagotovila prosta trgovina in brodarstvo. Nemški se bode pa še vrh tega pripoznala na enemu omenjenih otokov postaja za parnike, kjer bodo imela svojo premogovo zalogo. Uradno ta rešitev omenjenega vprašanja še ni razglašena pač pa je na tihem že sklenjena in ste obe stranki vrlo zadovoljni z njo, Španija, ker se ji bo rešila čast brez vojske in Nemčija, ker se bo lahko brez škandala umaknila. Zanimive so pa opazke, ki jih listi o izvolitvi papeža za ta posel delajo. Nemški katoliški cerkvi sovražni listi so vsi silno razsrdeni in sami ne vedo, kako bi resnični dogodek osmešili. Francoski listi trdijo, da je s tem imenovanjem Bismark Lahom jedno prav gorko založil, s katero jih je pred svetom osramotil, ker je papeža za pravega vladarja pripoznal, če tudi brez posestva. Katoliške liste pa tako pripoznanje odkritosrečno veseli in to tem več, ker je prišlo, če tudi prej ko ne iz sebičnih namenov od moža, ki mu še svoj živ dan ni bil naklonjen. Želeti bi bilo, in doslednost to zahteva, da bo Bismark na podlagi tega tudi zavrgel in preklical vse tiste nesreče majevske postave, s kterimi je do sedaj sv. očeta stiskal. Le na ta način mu bo katoliški svet vrjel, da ni sv. očeta iz kterega koli sebičnega namena izvolil za posrednika, temveč iz prepričanja da je on najboljši izmed vseh.

Izvirni dopisi.

Iz Podkorena, 29. sept. (Povodenj.) Pri nas je bila te dni taka povodenj, kakersne ljudje ne pomnijo že od l. 1851. Deževati je začelo v petek zjutraj, nehalo pa je še le pozno nocej. Lilo je neprenehoma, če pa je par minut prejenjalo, ustavilo se je le zato, da bi se potem s toliko večjo silo vsula ploha. Podkorenem je bilo v nedeljo cerkveno žegnjenje, toda povsodi so te srečevali le žalostni obrazi, in kdor je imel svoje poslopje ob našem potoku vsak je hitel, da bi ga zavaroval pred vedno naraščajočo vodo. Vkljub temu pa je bilo vendarle par predrznih posnemalcev spridenega ljudstva v Noetovem času, kteri so se še pozno v noč rajše zabavali z godbo in plesom, nego bi bili šli pomagat zdihujočemu bližnjemu pa tudi sebi. Naš poteček, ki teče z gore skozi vas, narastel je v nedeljo po-

poludne tako, da se je začelo posedati zidovje ob mostu na cesarski cesti. Voda je začela valiti seboj kamenje in oglje je plavalo po njej. Ponesrečilo se je ta popoldan tudi nekaj živine v gori.

Najhujše pa je imelo priti v ponedeljek dopoldne. Od 8. do 10. ure postaja vedno temneje. Dereči potok izpodkoplje tukaj mali hlev, tam spodjeda hišo, v dnu vasi pa že dere skozi vežo in hišo. Tu kličejo na pomagaje, tam vlačijo smreče na bregove, hoteč zabraniti valovom, da bi ne mogli več trgati svetá tako blizo poslopij. Spet tam nosijo blago iz hiše in tu vlačijo živino v varniše zavetje, v višje ležeče hleve. Med tem pa prinaša voda deske, hlode, skale ter razdira jezove in mostove, žage in mline. Vendar Bog usliši zdihovanje vernega ljudstva, in po deseti uri je prejenjalo nekoliko líti in tudi voda je malo upadla.

V ponedeljek dopoldne je tudi v Kranjski Gori voda zelo narastla. Pišenca je začela izpodkopovati kamneni zid ob lesenem mostu spodaj vasi. Zaletavala se je pa tudi v zid ob železničnem mostu s toliko silo, da so se celó za ta most že resno bali. Neumornemu naporu železniških pa tudi drugih delavcev se imamo vsi zahvaliti, da se je ohranil železni most. Kaj bi bilo potem s prometom? Sedaj vsaj čez ta most ljudje hodijo, ker čez lesenega ne more nihče, če tudi še stoji.

Na kolodvoru v Kranjski Gori čakate dve mašini že od nedelje. Danes popoldne bodo poskusili odriniti ž njima proti Trbižu. Včeraj se je peljala ta ali ona malo na sprehod, da kolesa popolnoma ne zastanejo. Vsaktera pa je kmalo domov pripiskala in pristokala. Tudi nekaj potnikov je menda v Kranjski Gori, ki se morajo že par dni potikati po tamošnjih hôtelih.(!) Danes bodo poskusili peš odriniti po železniškem tiru proti Koroškemu.

Ko smo danes zjutraj zagledali vrhove našega pogorja potresene s snegom, rekli smo: sedaj smo pa rešeni. To je namreč naš najboljši barometer pri takem vremenu. In če tudi je nočjo voda pridrivša se iz gorá in iz Radeč vdarila v Spodnjem Korenu v veliko cesto in čez njo, tako, da jo je že precej odkopala, vendar povzdigujemo hvaležno svoje oči proti Vsemogočnemu, da je zaprl nebesne zatornice ter nas obvaroval še večjih nezdod.

Toliko sporočam v naglici; škoda se sedaj še ne dá oceniti, največ je ima pri nas posestnik g. R. O naših severnih in južnih sosedih se čuje, da so bili včeraj še v večji nevarnosti.

Iz Škofje Loke, 30. sept. Danes so bile v tukajšnjem uršulinskem samostanu preoblečene sledeče gospodičine: Klementina Lorenzutti (S. Angela od naše ljube Gospe presv. Srca); Alfonza Šušteršič (S. Mechtildis od smrtnih težav Kristusovih); Terezija Niemec (S. Salezija od čistega spočetja Marijnega); Karolina Faber (S. Frančiška Šant. od obiskovanja Marijnega); Terezija Polž (S. Katarina Sien. od trnjeve krone Kristusove).

V navzočnosti mil. knezo-škofa so potem igrale gojenke: „Marija Siao ali slepa deklica iz Kiu-Kiang“ iz letnikov svetega Detinstva, tako lepo in ginljivo, da se je marsiktera solza prikazala v očeh poslušalcev. Vsi smo občudovali spretnost igralk, posebno priprosto in naravno obnašanje majhnih deklic, v igri delajočih. Take igre zares sree blažijo ter verski čut vtrdujejo.

Mil. knezo-škof so potem obiskali čast. oo. kapucine ter ogledali cerkev in samostan. Tudi Staro Loko so obiskali in odtod so jih preč. gosp. dekan spremili na kolodvor.

Iz Maribora, 30. sept. (Okrajna razstava.) Razstave in jubileji so dandanes tako v navadi, da večja mesta že vsako leto ali kakošno razstavo ali kakošen jubilej priredijo. V Mariboru je bila lani sadna razstava in letos spet od 26. do 30. sept. v prostorih pivovarja Tom. Götza gospodarska razstava za okraje Maribor, sv. Lenart, Slov. Bistrica, Marnberg, Slov. Gradec in Šoštanj. Mora se priznati, da je bila razstava velika, v kateri se je videlo mnogo lepih gospodarskih reči, vendar so bili razun Mariborskega vsi drugi okraji pičlo zastopani. Zlasti živina je bila skoro izključljivo iz Mariborskega mesta in okraja.

Od gospodarskih živali videla se je perutnina jako različnih plemen vse dni, v ponedeljek pa konji in v torek goveda in svinje.

Od gospodarskih pridelkov je bilo največ razstavljenega sadja in grozdja. V tej stroki se je odlikovala vino- in sadjarska šola v Mariboru in sadjarsko društvo za Mariborski okraj. Sicer pa je

tudi mnogo posestnikov in nekaj učiteljev prav lepo sadje razstavilo.

Najlepše vrtnarske pridelke je imela gsdč. Fanika Stögerjeva od sv. Petra.

Za vino je bila posebna lopa odložena, kjer so Mariborski vinski trgovci za poskušanje različno vino točili. V tej lopi je bila navadno največa gnučja, deloma ker je bila premajhna, deloma pa je bila najbolj obiskovana. Tudi gozdnarstvo je bilo dobro zastopano iz gozdov Falske in Wiedenauske grajščine.

Razun gospodarskih reči bili so razstavljeni tudi obrtniški stroji in izdelki, ki so z gospodarstvom v kakšni dotiki, kakor gospodarski stroji, recimo mlatilnice, slamoreznice, plugi itd. Čebelarstvo je razstavilo različne orodje, ki je čebelarjem ali potrebno ali koristno. V tem oddelku so imeli skoro vsi večji Mariborski obrtniki svoje izdelke razstavljene, namreč mizarji, kovači, fotografi, Falska steklarna itd.

Naposled je še imela tudi šola svoj prostor, kjer so učitelji bili razstavili različna šolska učila, šolarska dela, sadje in raznovrstne v šolo ali šolski vrt spadajoče reči.

Razstava se je dne 26. sept. ob 10. uri dopoldne od predsednika Graške kmetijske družbe slovesno odprla in 30. sept. popoldne ob 4. uri slovesno zaprla, ko so se bila odložena darila mnogim razstavljalcem razdelila. Pri otvorjenju je bil navzoč cesarski namestnik Kubeck, deželni glavar in več druge visoke gospode. Vse dni je bilo obiskovanje precej dobro, dasiravno je prve dni vreme nekoliko nagajalo. Tudi kmetijskih ljudi je prišlo mnogo v razstavo, vendar moramo javno pograti, da se razstavi odbor na slovensko prebivalstvo, ki prebiva v ogromni večini v teh okrajih, za ktere je bila razstava prirejena, ni čisto nič oziral; nasproti še nad to malenkostjo, da je sadjarsko društvo zraven nemških tudi slovenska imena razstavljenemu sadju pridjalo, so se bojda nekteri spodtikali. Če razstava ni svojega namena v taki meri dosegla, kakor je želeli, je tega najbolj ta brezobzirnost kriva.

V razvedrevanje in razveseljevanje gledalcev bila je popoldne na dvorišči zraven razstave godba, in sicer prvi in zadnji dan vojaška godba, v nedeljo pa godba delavcev s koroškega kolodvora. V razstavi sami pa je na raznih krajih bila šaljiva loterija, ki je odboru precej dohodkov, obiskovalcem pa za denar nekoliko smeha priskrbela.

Z Goriškega, 27. sept. Osupnila je marsikoga sodnijska obravnava tožbe župana Bolškega in deželnega poslanca g. Jonko proti „Slov. Narodu“, oziroma dotičnemu dopisu iz Bolca. To je bilo potrebno. Domači domoljubi so morali to tako na dan priklicati, sicer ni bilo upati rešitve. Moralo se je zablistati! Hvala g. Jonku, da je nakopičene sopare sam zasmodil. V Bolške razmere neposvečeni se morajo pač čuditi umazanemu perilu, katero je lastni posestnik poslal prat v Ljubljano, a nam bo to dobro služilo.

G. Jonko je po srečnih (!?) operacijah postal bogatin, a take operacije so bolele in še skelé one, katerim je on puščal. Ta stara šega ozdravljevanja je pri nas še v lepem cvetu, zato pa tudi vsa okolica žalostno hira. Bogastvo je g. Jonkotu prineslo tudi častne službe župana in deželnega poslanca. In kako ne! Korenike njegovega bogastva so daleč in globoko zaraščene v blagostanje stoterih: ukazal, hotel je in zgodilo se je — zgoditi se je moralo. Pri zadnjih volitvah v deželni zbor so pač vrli in samostojni Kobaridčani upali z neodvisnimi Bolčani in Tolminci si izbrati družega poslanca, pa podvrgli so se narodni disciplini, dasi s težkim sreem, kajti poznali so dobro moža, kateremu so dali svoj glas edino zato, ker je naš državni poslanec spoznaval potrebo take volitve. Gospoda, narodni voditelji! politika pač tirja politično ravnanje, katero ne moremo vselej vsi prav umeti, a pokorščina v tem oziru ima tudi svoje meje. Vrhovno načelo nam mora biti vendar-le poštenost poslanca na vse strani. Vsaj ta ravno nas diči nasproti nasprotnikom. Utihotatil se nam je za narodnega zastopnika mož, kakoršnega je razkrila sodnijska obravnava. Sramota leti na volilce, a po krivici! Vi, ki ste zatrli opozicijo proti takemu možu, če iz dobrih namenov, pomagajte nam nositi breme sramote.

Spoštovanje do samega sebe in do naroda pa naj vendar toliko vpliva na čast našega deželnega poslanca, da se bo nemudoma odpovedal poslanstvu in županstvu. Upamo, da ne bode silil volilcev in

soposlanecev iskati drugačnega pripomočka tacega zastopnika, oziroma sotovariša odpraviti.

Nasprotnik na desni in levi, nasprotnik pred nami in za nami, zdaj pa še črvovedna v lastnem mesu! To je pač žalostno, a potrla nas ne bo. Še je zdrav mozeg v našem narodu. Kakor vrenje vina očisti in zori izmetavši drože, tako bo tudi narodno vrenje imelo blagodejno vplivanje na našo prihodnost. Učiti se imamo pa iz tega primerljaja vsi dovelj, volilci in poslanci, vodeni in voditelji. Naj bi nas tudi zmordilo! Vera in poštenost vendar-le najdalje veljá!

Domače novice.

(Preč. g. dr. Franc Lampé), podvodja v semenišči, postal je vodja v „Marijanišči“.

(Prva Ljubljanska podružnica) društva sv. Cirila in Metoda ima že šest pokroviteljev, ki so ji zapisali in odšteli po 100 gl. So to gg.: Luka Svetec, Ivan Murnik, Toma Zupan, Ivan Gogola in dr. Lovro Vidrič odvetnik v Zagrebu. Ker morda ta ali oni še ne vé, kak namen da imata društvo sv. Cirila in Metoda in njegova prva Ljubljanska podružnica, naj opomnimo, da ravno nasproten namen nemškemu „Schulvereinu“ in njegovim „Ortsgruppam“. Ta dva nam slovenske otroke predelujeta v janičarje, naše društvo si bo prizadevalo nedolžne žrtve puliti nemškemu društvu iz krempljev in jih v slovenske šole voditi. Naše društvo hoče podpirati narodno šolstvo in ubožne učence, kateri bodo narodne šole obiskovali, toraj zasluži najtopleje vsestranske podpore. Kjer je le 20 omikancev, katerim je na tem ležeče, da se „Schulvereinu“ tla spodkopljejo, osnujejo naj svojo podružnico v domačem kraju na podlagi pravil, ktere smo te dni objavili. Pravila društva sv. Cirila in Metoda objavljamo pa ravno sedaj.

(V pokoj gre) glavni davkar Novomeški g. Josip Podrekar, ki je bil prideljen tukajšni komisiji za uravnavanje davka.

(Imenovani so:) Vladni oficijal, gosp. Rihard Paskali, za adjunkta pri pomožnem uradu finančnega ravnateljstva z naslovom „ravnatelj“; okrajni tajnik, g. Josip Petrič, za vladnega oficijala; vladni kancelist, g. Adolf Rohrmann, za okrajnega tajnika, in davkarski oficijal v Mostarji, gosp. Ljudevit Stergar, za vladnega kancelista.

(Plemenitaš) postal je stotnik v pokoji, g. Peter Petričič, brat tukajšnega podžupana gosp. Vaso Petričiča.

(Dr. Gauster.) Včeraj so prinesli nekteri časniki imenovanje g. dr. Morica Gaustnerja, bivšega zdravnika v Kamniku za ravnatelja v dolenjeavstrijski blaznici, kjer je bil imenovan gospod več časa za primarja. Dolenjeavstrijsko c. kr. namestništvo se pomišljuje, ali bi to imenovanje potrdilo ali ne, ker dr. Gauster nima diploma doktorja skupnega zdravilstva, ker je vendar želeli, da ima načelnik tolikošnega zavoda, kakor je blaznica, vse zmožnosti.

(Civilni geometer) g. Ivan Lapanja napravil je 15. septembra t. l. predpisano službeno prisego in se je stalno naselil v Tolminu.

(† „Resni Glasovi“) naznanjajo v uvodnem članku 1. oktobra, da se mislijo podati zopet v svoj poprejšni „nič“, ker jih skrbi dolgočasni jesenski in zimski čas. R. I. P.!

(Denarna pisma), v katerih je več nego 300 goldinarjev gotovine v bankovcih, se lahko od sedaj na dalje nezpečatena, t. j., odprta za pošti oddajajo. Le mora plačati odpošiljatelj poštnino za polovico zvišano. Teže ne smejo več imeti, kakor 250 gramov.

(Vstrelil se je) orožniški stražmešter Franc Gerkman v Senožečah v petek dopoldne na patroli v nekem gozdu. Povod temu samomoru je on sam označil v kratkih besedah pred svojo smrtjo. Rekel je, da ga je krivično postopanje predpostavljene okrajnega stražmeštra, zaradi kterega bi bil moral iti po nedolžnem v zapor, k temu obupnemu dejanju prisililo. Dvanajst let in pet dni, pravi, da je brez kazni služil in tudi sedaj mu njegova čast ne pripušča, da bi jo po krivem trpel. Vstrelil se je menda ob 1/2 11. uri dopoldne. Ura je ležala poleg njega odprta. Od svoje žene se je pred svojim odhodom še jako milo poslovil, rekoč, da ga ne bo nič več videla. Res, zatiranje podložnih še ni nikdar dobrega sadu obrodilo. Ali se pa sme v tem slučaju o zatiranju govoriti, tega ne vemo; nasproti pa vemo, da

je le domišljija o neki časti, ki človeka v samomor tira, krščanstvo ga strogo prepoveduje.

(Strela je ubila) na Primskovem pri Kranji 45letnega bajtarja Lovrenca Hudobivnika in njegova dva otroka, ko so se vračali iz gozda domú, gobe nabirajoč. Prehitela jih je nevihta.

(Pet čevljev merim, palecev pet!) Mnogo vriskanja in veselega petja, če tudi je tu pa tam bolj krokanju podobno, slišati je sinoči in danes po mestu. Fantje dohajajo k vojakom. Po štirje in več stopajo pogumnega srea po mestnih ulicah; vsak ima zelen vršič za klobukom „za njim pa listek bel; ta listek tako pravi, da cesar ga je vzeli.“ Marsktero skrbno oko materno solzilo se je pri slovesu. Ne boji se dobra mati za sina, da bi ga več ne videla; ne, saj časniki pišejo, da ne bo vojske, pač pa ji je za dobrega njenega fanta, da ne bi zašel v malopridno družino sedaj, ko ga bo morala spustiti izpred oči. In kako mnogo se jih spridi, da se povrnejo brez vere in brez čednosti! Res, materam slovenskim ni zameriti, če se jim zaradi takih bridkih skrbi oko solzi. Naj bi le tudi slovenski sinovi solzá skrbnih mater nikoli ne pozabili, ter se vračali čez tri leta vrli in krepki na duši in telesu!

(„Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici“) priredi veliko slovesnost v nedeljo, 4. oktobra t. l. v Renčah v slavljenje najvišega imendana Njegovega Veličanstva presvitlega cesarja Franca Jožefa I. — V nedeljo, 4. oktobra ob 1. uri popoldne zberó se gg. Goriški društveniki v društvenih prostorih ter se odpeljejo v najetih vozovih v Renče. V Volčji Dragi pridružijo se jim ob 2. uri društveniki in slavitelji navišjega imendana iz sosednjih krajev, da bodo nadaljevali skupno pot proti Renčam. Na to bo okoli 1/2 3. ure v domači župnijski cerkvi v Renčah popoldnanska služba božja z blagoslovom in zahvalno pesnijo. Po blagoslovu bo za pevce kratka poskušnja. Slavnostna beseda se bode vršila po tem-le sporedu: 1. „Naprej“, godba. — 2. Pozdrav. — 3. „Kantata“ Hribarjeva, poje zbor. — 4. „Flora-Mazurka“, godba. — 5. „Jadransko morje“, godba. — 6. „Nemških src“, valček, godba. — 7. „Jaz sem Slovan“, poje zbor. — 8. „Jadransko morje“, godba. — 9. „Domovina mili kraj“, poje zbor. — 10. „Ideale“, kvadrila, godba. — 11. „U boj“, poje zbor. — 12. „Brzopolka“, godba. — Pri veselici bode svirala veteranska godba. Pri petji bodo sodelovali razni pevski zbori. — Goriški gg. društveniki, ki se želé vdeležiti te slovesnosti, naj naznanijo to svojemu poverjeniku ali pa društvenemu čuvaju. Vsak deležnik plača za vožnjo tje in nazaj 60 kr. Gospodje društveniki naj blagovolé priti v društvene prostore o pravem času. — Slovesnost bode pri vsakem vremenu. — Vstopnina v vrt ali dvorano 10 kr.

Odbor.

(„Ljudske knjižnice“) izšel je 18. snopič s sledečo vsebino: „Roglova Franca“. Podomačil H. Majar. — „Blagor milosrčnim“. Prosto predelal Janko Leban. — „Kratkočasne in podučne povesti“. Poslovenil Vekoslav Benkovič. Posamičen snopič veljá le 6 krajcarjev. Jako lepo se bere: „Blagor milosrčnim!“

Družba sv. Cirila in Metoda in njene podružnice.

(Dalje.)

Izstop iz družbe.

§ 6. Vsak sme iz družbe izstopiti, kedar hoče, samo da to prvomestniku svoje podružnice naznani; vendar more letnino za isto leto še plačati. Take, ki družbenemu namenu nasproti delajo, sme družbeno vodstvo izključiti. Proti taki izključbi se je moči v 4 tednih pri družbenem razsodništvu pritožiti.

Opraviteljstvo.

- § 7. Družbene reči opravljajo:
- a) podružnice in njih načelnštva;
 - b) velika skupščina;
 - c) družbeno vodstvo;
 - d) družbeno nadzorništvo in
 - e) družbeno razsodništvo.

Podružnice.

§ 8. Podružnice se lahko napravijo v vsakem kraju, kjer je najmanj 20 družbenikov. Vsak družbenik mora pristopiti k eni podružnici, katero si

sam izvoli. Večja mesta se lahko razdelé na več podružnice.

Podružnice načelnštvo.

§ 9. Vsaka podružnica si izvoli izmed svojih družbenikov prvomestnika, zapisnikarja in blagajnika. Ti trije so podružnično načelnštvo. Ako je treba, izbere se tudi vsakemu po eden ali več namestnikov. Če kateri njih odstopi, sme si načelnštvo za čas do prvega letnega zbora namestnika izmed družbenikov izbrati.

Podružničnega načelnštva pravice in dolžnosti.

§ 10. Podružnično načelnštvo sprejema družbenike, pobira njih doneske in posreduje med družbeniki in družbenim vodstvom. Ono pošilja vsacega pol leta zapis pristopivših in odstopivših družbenikov in pobrane doneske družbenemu vodstvu. Temu naznanja tudi podružnične sklepe in želje in mu podaja, ako zahteva, poročila in svoje mnenje.

Podružnični zbori.

§ 11. Na ustanovni podružnični zbor skliče družbenike družbeno vodstvo ali njegov pooblaščenec. Vsaka podružnica ima vsako leto svoj redni letni zbor, katerega skliče nje prvomestnik. Prekoredni zbor pa je sklicati vselej, če ga zahteva petina vseh podružničnih udov ali če ga ukaže družbeno vodstvo.

Podružnični letni zbor.

§ 12. Podružnični letni zbor naj se snide v prvih treh mesecih vsacega leta in je sklepčen, ako je bil vsaj osem dni pred pravilno (§ 11) sklican in kakor je krajna navada, naznanjen. Predseduje mu prvomestnik ali njegov namestnik. V njem se preberó načelnštva letno poročilo in naznanila družbenega vodstva.

Vsak družbenik, ki ima glasovalno pravico (§ 5), sme želje izreči in nasvete staviti. Ako tem večina pritrdi, predložiti jih je veliki skupščini ali družbenemu vodstvu v posvetovanje, a to vsaj do 1. maja vsacega leta, ako se hoče, da pridejo potem pri prvi veliki skupščini tistega leta na vrsto. Na dalje voli zbor vsako leto z novič načelnštvo in podružnične zastopnike za veliko skupščino (§ 14). Glasuje se z nadpolovično večino pričujočih; voli pa z listki. Ako je prva volitev brez uspeha, naredi se ožja volitev. Pri enakem številu glasov odločuje pri glasovanju prvomestnikov glas, pri volitvi pa žreb.

(Dalje prih.)

Prošnja.

V nedeljo in ponedeljek smo imeli pri nas tako povodenj, kakoršnjo še stari ljudje ne pomnijo. Natančnejši popis, kako je povodenj pri nas, v Ratečah in Podkorenem divjala dobite jutri. Danes hočem poročati le prav ob kratkem. Ob vodi bivaajoči ljudje si dve noči zaporedoma niso upali spat iti. Več hiš je bilo v nevarnosti, da jih voda ne vzame; ljudje so se iz njih v največjem deževju izseljevali. Pri enem poslopji še danes jezé, ker se bojé, da bi ga voda ne spodkopala. Zeló sta poškodovana dva mlini in dve žagi. Eno bajto je voda odnesla tako popolnoma, da se zdaj niti ne pozná, kje je stala. Več njiv in travnikov je zginilo: pri nekterih se je poplavila vsa prst, nekatere so pa s šotrom pokrite. Od osmih mostov sta ostala le dva. Cesta je pod Klanjcem in na koroški strani tako razkopana, da se več tednov ne bo moglo nikamor peljati. Škoda se ceni na 30—40 tisoč.

Prepričan sem, da se bo po celi deželi pobiralo za ponesrečence v Korenski dolini ali v imenu treh ali štirih revežev, ki so vsled povodnji prišli v veliko zadrego, prosim, da bi ktera usmiljena roka meni, kar je najprej mogoče, kaj poslala.

V Fužinah (Weissenfels), 30. sept. 1885.

Ivan Belec, župnik.

Telegrami.

Dunaj, 1. oktobra. Adresni odbor v gosposki zbornici izvolil si je kardinala Gangelbaurja za načelnika, Csartoryskega za namestnika, Hübnerja za poročevalca. Uradni list razgláša ministersko določbo, s katero se dovoljuje izjemoma nedeljsko delo pri nekterih obrtih.

Moskva, 1. oktobra. „Mosk. Ztg.“ pravi, da bi status quo ante na Balkanskem polu-

otoku ne smel obstati v vničevanju doganega združenja Bolgarov, temveč v preosnovi notranjih in zunanjih razmer. In to vse bi se moglo zgoditi brez orožja, če bi se na čelo združenja Bolgariji postavil značajan in odločen moz, ne pa kak pustolovec. Teško bi bilo berlinske pogodbe držati se, da bi se ob enem ne popravile njene vidne napake, in je kaj lahko mogoče, da bi imelo to svoje osodepolne posledice v Evropi.

Kotar, 30. sept. Miriditje v Albaniji so se dvignili in so 200 konj, mnogo živeža in streliva naplenili, ki je bil namenjen Turkom.

Carigrad, 1. oktobra. Visoka porta proglasila je železnici Haidar-Ismidt in Carigrad-Adrijanopelj v prvi vrsti za prevaževanje vojakov namenjeni.

Umrli so:

28. sept. Marija Ravnotnik, delavčeva hči, 13 mes., Tesarske ulice št. 3, davica. — Katarina Dolenc, hišna posestnica, 77 let, Cerkvene ulice št. 7, pljučnica.

Tuji.

29. septembra.

Pri **Maliču**: Stollreither, zasebnik, iz Baden-Badena. — G. Müller, zasebnik, iz Augsburga. — Dr. V. Lipp, gimnaz. ravnatelj, iz Rehthala. — Schulte, tovarn. ravnatelj, z Dunaja. — Eder, Kreschmann, Kolinsky, in Peker, trgovci, z Dunaja. — Hübner, praktikant, iz Alde. — V. Schwabe, tovarn. ravnatelj, iz Leobersdorfa. — V. Goryer, trgovec, iz Trsta. — Karl Zier, trgovec, iz Celoveca. — Marija pl. Gasteiger, stotnikova soproga, z družino, iz Celoveca.

Pri **Stonu**: Emil Wolf, trgovec, s soprogo, iz Nürnberga. — Dr. Tschögl, odvetnik, z Dunaja. — Avgust Roma, zasebnik, iz Inomosta. — Moglieri in Zuppardi, zasebnici, iz Trsta. — S. Ožbolt, trgovec, iz Trsta. — Karl Schneider, s sinom, iz Trsta. — Vilibald Venedig, duhovnik, iz Ormoža.

Pri **Bavarskem dvoru**: Nussio in Albertos, lesna trg. iz Bassane. — M. Hurich, topn. podčastnik, s soprogo, iz Celoveca.

Pri **Virantu**: Guido Kalinger, učitelj, s soprogo, iz Toplice. — Jeršan, posestnik, iz Unca. — Jurij Fajfar, jurist, z Dunaja. — Pele, posestnik, iz Ribnice.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

1. oktobra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 85 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „ 45 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 20 „
Akcije avstr.-ogerske banke	860 „ „
Kreditne akcije	281 „ 75 „
London	125 „ 85 „
Srebro	— „ „
Francoski napoleond.	3 „ 99 „
Ces. cekini	5 „ 97 „
Nemške marke	61 „ 95 „

Tržaško tržno poročilo.

Kava: Santos po 45 gl., Rio 43, St. Domingo 53, Portorico, 75 Cejlon 68—125, biserna 90, Java 55, Mokka 90—103.

Sladkor po 24.50—29 gld.

Dišave: poper 91.50 gl., žbice 66.

Južno sadje: dateljni 23, fige iz Kalamate 13.50, iz Smirne 11, rozine 20, pomorance 3, limone 4 za vsak zaboj, rožiči 6.50 mandeljni 88.

Olje: laško 43—90 gl., albansko 42—48, dalmatinsko 43, angleško 30.50 petrolej 9.75.

Kože: juhtovina 260, podplatje 140—165, teletnina 357—616, jagnječji kožuhi sto komadov 70, zajčje sto komadov 16 gl.

Volna: bosanska 105 gl., albanska 112, isterska 110.

Bombaž: ameriški 75, indiški 47.

Ježice po 22—27 gl.

Zito: pšenica ruska 8.80—9.25 laška 9.25, koroza 6.25, rž 7.25, oves 8, fižol 10, grah 11—15, riž laški 14—21, indiški 12 goldinarjev za vsakih 100 kilogramov.

Mast: maslo 95—100, angleška 50, ogerska 55, špeh 51.50.

Javna zahvala.

Podpisanemu je pokončal požar dne 23. aprila t. l. vsa poslopja, a ker ni imel plačane zavarovalnine, tudi ni imel pravice zahtevati kako odškodnino; toda banka „Slavija“ izplačala mu je danes velikodušno vso cenjeno škodo v znesku 200 gl. — Dolžnost mi je zahvaliti se tem potom slavnemu vodstvu banke „Slavije“, ter p. n. občinstvu ta slovanski zavod najtopleje priporočati.

V Podpeči dne 31. avgusta 1885.

+ Franc Suhadolnik,

(1) po meni: Jože Telban, župan.

Vsim prijateljem, zlasti vsim gg. duhovnim sobratom, kateri so imeli z menoj v neljubi pravdi sočutje, naznanjam, da me je vsled pritožbe g. nasprotnika tudi slavná naddeželna sodnija v Gradcu popolnoma nekrivega spoznala.

V Ledinah, 28. septembra 1885.

(2) Janez Demšar, župnik.